

Juridische woordenboeken binnen de Europese Unie

Citation for published version (APA):

de Groot, G. R., & van Laer, C. J. P. (2000). Juridische woordenboeken binnen de Europese Unie. *De Juridische Bibliothecaris*, 2000(2), 17-32.

Document status and date:

Published: 01/01/2000

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Juridische woordenboeken binnen de Europese Unie¹

door G.R. de Groot en C.J.P. van Laer (Universiteit Maastricht)

Het nut van juridische woordenboeken

Vanwege intensieve grensoverschrijdende contacten moet veel juridische informatie worden vertaald. Dat vertalen van juridische informatie is een complexe aangelegenheid. Daarin staat de correcte vertaling van rechtstermen centraal. Juridische terminologie is echter systeemgebonden zodat niet zonder meer uit de ene taal in een andere taal kan worden vertaald: er moet van rechtsstelsel naar rechtsstelsel worden vertaald. De betekenis van te vertalen juridische termen zal onderzocht moeten worden in het aan de brontaal gerelateerde rechtssysteem waaruit de termen afkomstig zijn, waarna in een doeltaalrechtssysteem een term met dezelfde begripsinhoud gezocht zal moeten worden. Indien de doeltaal door meer dan één rechtssysteem als rechtstaal wordt gehanteerd, is een keuze noodzakelijk. Deze keuze betreft het rechtssysteem, waarin de doeltaal als rechtstaal fungeert: het doeltaalrechtssysteem. Door middel van rechtsvergelijking zal nagegaan moeten worden, of er sprake is van acceptabele equivalentie tussen te vertalen brontaaltermen en de terminologie van het gekozen doeltaalrechtssysteem. Dikwijls zal men na vergelijking moeten vaststellen dat acceptabele equivalentie ontbreekt. Dan zal uitgeweken moeten worden naar alternatieve oplossingen. De meest extreme oplossing is het niet vertalen van de in beginsel te vertalen term. Eleganter is het uitwijken naar een omschrijving, of het gebruiken van een neologisme, d.w.z. een term die in het doeltaalrechtssysteem niet optreedt voor een juridisch begrip. Op deze plaats volstaat de opmerking dat een neologisme kan worden ontleend aan een 'derde' rechtsstelsel waarin de doeltaal ook als rechtstaal wordt benut.

Elders is uitvoerig ingegaan op de problematiek van het vertalen van juridische informatie in het algemeen. Verwezen zij met name naar Gerard-René de Groot, Het vertalen van juridische informatie, Preadvies voor de Nederlandse Vereniging voor Rechtsvergelijking Nr. 53, Kluwer, Deventer 1996². Duidelijk is dat niet iedere vertaler het wiel opnieuw hoeft uit te vinden. Indien moet worden vertaald, kan men zich oriënteren op de door anderen genomen vertaalbeslissingen. Eerdere vertalingen van dezelfde of soortgelijke teksten kunnen inspireren. Van groot belang zijn voorts verzamelingen van vertaalsuggesties voor juridische begrippen, vertaalsuggesties die zijn geformuleerd in de terminologie van een ander rechtsstelsel (of in een andere taal van hetzelfde rechtsstelsel): de meertalige³ juridische woordenboeken.

Gezien het grote praktische belang van juridische woordenboeken voor het vertalen van juridische informatie wekt het geen verbazing dat nogal wat uitgevers dergelijke woordenboeken op de markt brengen. De vraag naar dergelijke hulpmiddelen is groot, zowel bij vertalers pur sang als bij juristen die bij grensoverschrijdende communicatie betrokken zijn. Indien men de aangeboden publicaties ter hand neemt, wordt men echter vaak teleurgesteld. Het gros van de

juridische woordenboeken bestaat uit ongemotiveerde woordenlijsten. Elke indicatie voor de achtergrond van de term in het brontaalrechtssysteem ontbreekt; hetzelfde geldt voor de als vertaling voorgestelde termen uit het doeltaalrechtssysteem. Daardoor is het vaak moeilijk om de vertaalsuggestie te controleren of de kwaliteit van de suggestie te vergelijken met voorstellen uit andere woordenboeken. Ook wordt niet duidelijk welke voorgestelde vertalingen door de samensteller van het woordenboek als equivalenten van te vertalen uitgangstermen worden beschouwd en welke termen door de samensteller gekozen neologismen zijn. In ongemotiveerde woordenlijsten ontbreekt ook elke indicatie waarom voor een neologisme is gekozen. Bij uit meer woorden bestaande vertaalsuggesties blijft meestal in het midden of het om equivalenten gaat of om omschrijvingen. Het allerergste is nog dat er woordenlijsten op de markt verschijnen die de sterke indruk wekken dat er lukraak van taal naar taal wordt vertaald en niet – zoals boven als uitgangspunt werd geformuleerd – van rechtssysteem naar rechtssysteem.

Zeker niet alle woordenboeken stellen op de zoëven beschreven wijze teleur. Er zijn ook woordenboeken op de markt, die op grondige rechtsvergelijkende analyse van brontaalrechtssysteem en doeltaalrechtssysteem gesteunde, controleerbare vertaalsuggesties bevatten. Het is voor praktijk en theorie van groot belang om de ontwikkeling van dit type woordenboeken te stimuleren. Mede met het oog daarop is door ons een inventarisatie gemaakt van juridische woordenboeken. Wij hebben ons daarbij beperkt tot woordenboeken die vertaalsuggesties bevatten voor talen die door Lid Staten van de Europese Unie als rechtstaal worden gebruikt. Door de nog steeds toenemende integratie van Europa⁴ bestaat er voor de betreffende talen een grote vraag naar woordenboeken. Velen zijn op zoek naar adequate woordenboeken. Ook bibliotheken wensen dergelijke hulpmiddelen voor hun gebruikers aan te schaffen. Raadpleging van de door ons opgestelde woordenboekenlijst kan nuttig zijn voor een definitieve aanschafbeslissing.

In de bibliografie worden per woordenboek kort enkele opmerkingen gemaakt. Indien een woordenboek slechts het karakter van een ongemotiveerde woordenlijst heeft, is zulks vermeld. Ook andere bijzonderheden zijn signaleerd. Bij de meer interessante woordenboeken, die naar onze opvatting kwalitatief goede vertaalsuggesties bieden en een voorbeeldfunctie zouden kunnen hebben voor toekomstige woordenboeken, is iets uitvoeriger stilgestaan. Geprobeerd is om in een matrix aan te geven voor welke talen, die binnen de Unie als rechtstaal worden gehanteerd, juridische woordenboeken beschikbaar zijn. Deze matrix laat zien dat voor een aanmerkelijk aantal taalparen juridische woordenboeken ontbreken. Als verantwoording van de matrix en als extra ingang op de alfabetische bibliografie zijn de samenstellers van de opgenomen woordenboeken vermeld onder de beschikbare vertaalrichtingen. Deze ingang dient de collectievorming.

Een zo compleet mogelijk overzicht van juridische woordenboeken voor talen die binnen de Europese Unie als rechtstaal worden gehanteerd, is nog om een andere reden interessant. Indien (kwalitatief goede) woordenboeken tussen twee talen ontbreken, kunnen soms woordenboeken met betrekking tot andere talen inspirerend zijn. Een voorbeeld moge zulks verduidelijken. Wij kunnen constateren dat een juridisch woordenboek Nederlands-Portugees ontbreekt. Wel bestaan er juridische woordenboeken Frans-Portugees en Duits-Portugees. Indien we in staat zijn om een in het Portugees te vertalen Nederlandse rechtsterm door middel van een equivalent weer te geven in het Frans, respectievelijk Duits, kunnen we vervolgens bezien welke vertaalsuggesties in het Portugees voor die equivalenten kunnen worden aangetroffen. Uiteraard mag dan niet klakkeloos worden geconcludeerd dat de aldus ontdekte termen acceptabele vertalingen voor de uitgangstermen zijn. Een inspirerende functie hebben de zo getraceerde termen echter wel. We kunnen vervolgens rechtsvergelijkend proberen vast te stellen, of de gevonden termen dan wel in het Portugese recht 'belendende' termen, als vertalingen in aanmerking komen. Het volgen van een dergelijke omweg zoals in het voorbeeld, werpt met regelmaat vruchten af. Het bewandelen van zulke omwegen kan ook aanbeveling verdienen, indien men bezig is nieuwe tweetalige juridische woordenboeken te ontwikkelen, vooral indien het intermediaire rechtssysteem – zoals in ons voorbeeld het Franse, respectievelijk Duitse – nauw verwant is met brontaal- of doeltaalrechtssysteem, of zelfs met allebei. Optimaal is dikwijls de situatie, waarin er niet slechts sprake is van juridische verwantschap (behoren tot eenzelfde rechtsfamilie), maar ook van nauwe linguïstische verwantschap (behoren tot eenzelfde taalgroep). Gevaarlijk is de omweg indien het intermediaire rechtssysteem tot een andere rechtsfamilie behoort. Zo zal het minder nuttig zijn om een poging te doen vanuit het Nederlands in het Portugees te vertalen via het Engels van de common law. Onmogelijk is de omweg indien een rechtsbegrip ontbreekt in die rechtstaal, zoals de 'wettelijke erfgenaam' in het Engels⁵. Overigens beseffen men steeds, dat het bij de zoëven beschreven wegen om omwegen gaat. Voorop blijft altijd het uitgangspunt staan rechtstreeks van rechtstaal naar rechtstaal moet worden vertaald.

Verantwoording van de bibliografie

Boven werd reeds aangegeven, dat onze bibliografie van juridische woordenboeken zich beperkt tot woordenboeken die vertaalsuggesties doen tussen talen, die fungeren als rechtstalen van Lid Staten van de Europese Unie. Daarnaast zijn nog enkele andere beperkende criteria gehanteerd:

1) Opgenomen zijn uitsluitend woordenboeken, die na 1975 zijn verschenen. Voordien gepubliceerde woordenboeken worden als verouderd beschouwd. De systeemgebondenheid van juridische termen impliceert ook dat veranderingen van het recht het controleren van vertaalsuggesties nodig maken. Daar in alle Europese staten het recht aan sterke veranderingen onderhevig is, moet het gebruik van meer dan 25 jaar oude woordenboeken worden ontraden;

2) Uitsluitend woordenboeken met betrekking tot bestaande rechtssystemen zijn opgenomen. Door dit selectie criterium vallen woordenboeken die betrekking

hebben op het recht van de voormalige DDR buiten het bestek van de bibliografie;

3) De geselecteerde woordenboeken moeten betrekking hebben op de rechtstalen van EU-Lid Staten. Dit selectie criterium sluit woordenboeken uit die zich beperken tot de terminologie van de EU⁶;

4) In de bibliografie zijn geen vertalende woordenboeken opgenomen met betrekking tot één rechtstelsel dat meer rechtstalen gebruikt zoals het geval is in België of Finland;

5) De woordenboeken moeten (mede) zijn uitgegeven voor de Europese markt. Wordenboeken uitsluitend bestemd voor Latijns-Amerika of de Verenigde Staten zijn minder geschikt als hulpmiddelen bij vertalingen, waarbij het Portugese, Spaanse of Engelse recht bron- of doeltaalrechtssysteem is;

6) Niet opgenomen zijn de woordenboeken die zich beperken tot een relatief klein onderdeel van een rechtsgebied, bijvoorbeeld auteursrecht of bouwrecht. Deze woordenboeken zijn meestal te specialistisch c.q. te kostbaar voor aanschaf door vertalers of bibliotheken. Daarom zijn slechts enkele delen van het 'Handbuch der Internationalen Rechts- und Verwaltungssprache' opgenomen⁷. Vanwege hun aanschafprijs of onderhoudskosten zijn alle losbladige woordenboeken en woordenboeken op CD-ROM buiten beschouwing gebleven⁸;

7) Meertalige formulierenboeken, glossaria, thesauri, afkortingen- of trefwoordenlijsten zijn niet opgenomen;

8) Naslagwerken waarin een overzicht van juridische terminologie slechts van ondergeschikt belang is, zijn buiten de bibliografie gehouden.

Bij het selecteren van voor deze publicatie relevante woordenboeken is onder meer gebruik gemaakt van de volgende besprekingen of overzichten van vakwoordenboeken:

- H. Bergenholz,; Tarp, S. (eds.), *Manual of specialised lexicography*, Amsterdam/Philadelphia 1995
- G.R. de Groot, *Het vertalen van juridische informatie*, preadvies, Deventer 1996
- G.R. de Groot, L. Rayar, *Dictionnaire juridique Navarre*, *European Review of Private Law* 1995, pp. 523-533
- H. Knudsen, *Fachwörterbücher für den deutschsprachigen Juristen. Eine bibliographie*, *Mitteilungen der Arbeitsgemeinschaft für juristisches Bibliotheks- und Dokumentationswesen* 1987, pp. 52-64
- C.J.P. van Laer, *De vertaling van buitenlandse rechtstermen. De misère van vraag en aanbod?*, *De Juridische Bibliothecaris* 1987, pp. 4-5
- S. Nielsen, *The bilingual LSP dictionary. Principles and practice for legal language*, Tübingen 1994
- Th. Reynolds, *Comparative legal dictionaries*, *American journal of comparative law* 1986, pp. 551-558
- A. Sendlinger, *Wörterbücher international*, München 1998.
- A. Stepnikowska, *Stand, Probleme und Perspektiven der zweisprachigen juristischen Fachlexikographie*, Frankfurt am Main etc. 1998.

- J.R. Torres, A Comparative Review of Spanish-English Legal Dictionaries, *Law Library Journal* 1994, pp. 230-235.

Gebruik van de bibliografie

De gebruikers van de hierna volgende bibliografie van juridische woordenboeken binnen de Europese Unie dienen te beseffen dat wij noch volledigheid noch absolute exactheid willen pretenderen. Niet alleen bekende, internationaal actieve uitgevers brengen zulke woordenboeken op de markt, soms doen ook minder bekende uitgevers pogingen een stukje van de markt te veroveren. Het is soms moeilijk zulke publicaties te achterhalen. In enkele gevallen zijn we er niet in geslaagd om woordenboeken, die blijkens de literatuur of catalogi bestaan, echt in handen te krijgen. Dergelijke woordenboeken zijn toch vermeld in de bibliografie indien kopieën beschikbaar waren. Volledige actualiteit kan evenmin worden gegarandeerd. Het duurt soms enige tijd voordat algemeen bekend wordt dat een nieuwere druk⁹ van een werk is verschenen¹⁰. De titelbeschrijvingen zijn beknopt gehouden; parallelle titels in andere talen zijn niet vermeld¹¹. Er is gestreefd naar herkenbaarheid van de titels.

Rechts van de titelbeschrijving staan de gebruikelijke landenafkortingen (A, B, D, etc.) om aan te geven op welke EU-rechtsstelsels het woordenboek betrekking heeft¹². De afkorting 'GB' impliceert dat de rechtstaal van Engeland vertegenwoordigd is. Rechtsstelsels buiten de EU ontbreken in de landenaanduidingen, zelfs indien een woordenboek aandacht aan zulke rechtsstelsels besteedt. Indien een woordenboek bijvoorbeeld onder meer Zwitserse rechtstermen in het Duits bevat naast een EU-rechtstaal, is van het eerste feit geen melding gemaakt. Registers¹³ en meertalige woordenboeken zijn niet voorzien van een pijl (→) voor de vertaalrichting tussen de afgekorte rechtstalen. De reden daarvoor is dat registers en meertalige woordenboeken onvoldoende onderscheiden tussen brontaal-rechtssysteem en doeltaalrechtssysteem. Een dubbele pijl (↔) geeft aan dat het woordenboek een vertaalsuggestie in beide richtingen geeft.

Zoals boven reeds vermeld, zijn de woordenboeken in de bibliografie kort getypeerd. Deze beschrijvingen mogen niet als een uitputtende recensie worden gezien. De typering is slechts een aanduiding van de kwaliteit. De typering vermeldt onder meer betrouwbaarheidsverhogende eigenschappen zoals voorbeeldzinnen of verwijzingen naar rechtsgebieden of wetsartikelen¹⁴. In de bibliografie staan ook woordenlijsten ofschoon is betoogd, dat dergelijke lijsten niet als echte woordenboeken kunnen worden beschouwd, indien daaraan nauwelijks of geen rechtsvergelijking ten grondslag ligt¹⁵. De reden voor het toch opnemen van dergelijke publicaties is dat dergelijke woordenlijsten beperkt nut toekomt waar een betrouwbaar, wetenschappelijk verantwoord woordenboek ontbreekt voor de betreffende brontaal en doeltaal. Bovendien is het niet steeds eenvoudig om vast te stellen, dat aan dergelijke woordenlijsten geen enkele rechtsvergelijkende analyse ten grondslag ligt, of dat wellicht wel rechtsvergelijkend onderzoek ter voorbereiding van de vertaalsuggesties is verricht, maar – ten onrechte – is nagelaten zulks ook aan te geven door een motivering van de vertaalsuggesties.

Taalbarrières binnen de EU

Indien men de bibliografie van woordenboeken overziet en in het bijzonder indien men de matrix consulteert waarin de taalparen worden aangegeven tussen welke juridische woordenboeken bestaan, vallen enige zaken op. Zeer vele woordenboeken in de bibliografie bevatten het Engels (GB) als één van de rechtstalen. De Engelse rechtstaal blijkt dominant, waarschijnlijk mede door een voor uitgevers meer lucratieve markt¹⁶. Ook het Duits en het Frans zijn courante rechtstalen afgaande op de beschikbare woordenboeken. Ook met betrekking tot die talen zal de grootte van de afzetmarkt een belangrijke rol spelen bij de totstandkoming van deze woordenboeken. Zoals eerder uiteengezet zijn omwegen via een derde taal (Frans, Duits of Engels) nu eens nuttig, dan weer gevaarlijk. Woordenboeken met courante rechtstalen slechten niet alle taalbarrières.

In de matrix zijn uitsluitend die rechtstalen vermeld die minstens eenmaal als brontaal of doeltaal zijn vermeld in de bibliografie. Hier zijn uitsluitend tweetalige woordenboeken of -lijsten relevant. Meertalige woordenboeken zijn weliswaar in de bibliografie opgenomen, maar ontbreken in de matrix omdat meertalige woordenboeken brontaal en doeltaal onvoldoende onderscheiden¹⁷. Duidelijk wordt dat voor nogal wat taalparen niet voorzien is in mogelijke woordenboeken voor rechtstalen van de Lid Staten van de EU. De Ierse rechtstaal ontbreekt volledig¹⁸. De secundaire talen zijn ondervertegenwoordigd. De indruk bestaat dat ongeveer de helft van de mogelijke woordenboeken niet is samengesteld.

De woordenboeklacunes die uit de matrix blijken, moeten serieus worden genomen door allen die het rechtsverkeer binnen de EU willen bevorderen. Het verdient dan ook aanbeveling dat vanwege de EU financiële steun wordt toegekend aan samenwerkende comparatisten en vertalers waar de uitgeversmarkt kennelijk onvoldoende aantrekkelijk is om verantwoordde woordenboeken tot stand te brengen. Daarnaast is nationale steun gewenst voor een lexicografisch computerbestand (corpus met toelichtingen en documentatie) met rechtstermen van de diverse EU-rechtsstelsels omdat daarmee het samenstellen van goede tweetalige juridische woordenboeken bevordert wordt¹⁹. Consensus ten aanzien van de afbakening van rechtstermen ten opzichte van irrelevante woorden uit de omgangstaal is een belangrijke fase in het samenstellen van vertalende woordenboeken.

Het door financiering haalbaar maken van de publicatie, maar vooral ook de voorbereiding van een concreet juridisch woordenboek met vertaalsuggesties, verdient in beginsel steun indien het gaat om een hiaat in de markt omdat tussen de betrokken taalparen c.q. rechtssystemen geen juridische woordenboeken bestaan. Zijn er reeds dergelijke woordenboeken op de markt, dan dient via de subsidievoorwaarden in het bijzonder de kwaliteit van de woordenboeken te worden bevordert.

Meertalige woordenboeken zijn veelal een riskante vertaalhulp²⁰ en verdienen geen prioriteit.

Wat betreft te verlenen EU-subsidie zou het denkbaar zijn om daaraan de voorwaarde te verbinden dat slechts dan financiële steun wordt verleend, indien samenstellers van tweetalige woordenboeken in projecten samenwerken aan vertaalsuggesties tussen de rechtstalen van bepaalde rechtssystemen van Lid Staten, en bij het

werk zowel juristen als linguïsten betrokken zijn. Reeds bijna zeventig jaar geleden heeft Altamira²¹ gewezen op de wenselijkheid van samenwerking tussen linguïstische en rechtsvergelijkende experts. Geïnspireerd door dat advies en met de huidige digitale hulpmiddelen moet het mogelijk zijn om de aangetoonde taalbarrières tussen EU-rechtstalen te slechten.

Noten

1. Een oprecht woord van dank past aan het adres van Prof. J.H. Knudsen (Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales privatrecht, Hamburg, mr I. Kost (bibliotheek Vredespaleis, Den Haag) en aan het adres van mr J. Kuerten (bibliotheek Hof van Justitie, Luxemburg) voor hun onmisbare medewerking bij de totstandkoming van de onderhavige publicatie.
2. Zie voorts S. Sarcevic, *New Approach to Legal Translation*, The Hague 1997; A. Heroguel, *Traduction de textes juridiques néerlandais et transfert culturel*, Thèse Lille III/ Rotterdam 1998; Stefanos Vlachopoulos, *Het vertalen van juridische teksten op basis van de Skopostheorie*, Korfu 1999 (ongepubliceerde dissertatie, in de Griekse taal); Rodolfo Sacco, Luca Castellani (red.), *Les multiples langues du droit européen uniforme*, Turijn 1999.
3. Onder meertalige juridische woordenboeken in ruime zin verstaan we de twee- en meertalige juridische woordenboeken. De toevoeging 'meertalig' zal hierna worden weggelaten. Met 'juridische woordenboeken' wordt in deze publicatie bedoeld op de twee- en meertalige juridische woordenboeken. Als uitdrukkelijk gesproken wordt over tweetalige woordenboeken is het adjectief 'tweetalig' toegevoegd. Voor zover een opmerking wordt gemaakt over woordenboeken, waarin meer dan twee talen zijn opgenomen, is het adjectief 'meertalig' toegevoegd.
4. Alsmede het feit, dat de talen die door de Lid Staten van de Unie als rechtstaal worden gebruikt, met uitzondering van het Iers, tevens rechtstalen van de Unie zijn.
5. C.J.P. van Laer, *Het nut van comparatieve begrippen*, dissertatie, Antwerpen/Groningen 1997, p. 132. Het Engels kan niet worden beschouwd als een algemene hulptaal die altijd een geschikte omweg biedt. C. Bergenholtz/Tarp, p. 58.
6. Het internationale publiekrecht blijft eveneens buiten beschouwing, omdat de vergelijking van het internationale publiekrecht met nationale rechtssystemen veelal van andere aard is dan de vergelijking tussen nationale rechtssystemen: cf. C.J.P. van Laer, *Het nut van comparatieve begrippen*, dissertatie, Antwerpen/Groningen 1997, p. 3 noot 4 en p. 4 noot 5. Overigens is geen scherp onderscheid mogelijk tussen de EU-rechtstaal enerzijds, en de rechtstaal van een EU-lidstaat anderzijds: cf. G.R. de Groot, *Het vertalen van juridische informatie*, preadvies, Deventer 1996, p. 30. De rechtstalen van EU-lidstaten zijn te onderscheiden van de elf officiële talen van de EU, met de complicatie dat het Iers niet de volle status van officiële taal bezit.
7. S. Sarcevic, *New approach to Legal Translation*, The Hague 1997, p. 237: ofschoon deze woordenboeken exemplarisch zijn dankzij de gehanteerde begripsanalyse, is hun praktische waarde voor vertalers beperkt door het geringe aantal opgenomen termen. P. Sandrini, *Terminologie-arbeit im Recht*, Diss. Wien 1996, p. 221: interne rechtsvergelijking van de behandelde rechtsgebieden ontbreekt zodat verschillende vertaalsuggesties naast elkaar kunnen voorkomen. Bovendien blijkt het bijzonder moeilijk te zijn

om deze werkjes thans nog aan te schaffen. Omdat het instituut dat de samenstelling van deze publicaties verzorgde – voorzover wij konden nagaan – ter ziele is, zijn geen herziene drukken te verwachten.

8. Vertaalhulpmiddelen verschenen als tijdschriftartikelen zijn niet opgenomen in de bibliografie omdat deze veelal te specialistisch zijn en uiteraard niet als woordenboeken beschouwd kunnen worden.

9. Reprints zijn buiten beschouwing gebleven omdat het geen herschreven publicaties zijn.

10. De samenstellers van de bibliografie stellen de ontvangst van aanvullingen, waaronder recensies van de vermelde woordenboeken, zeer op prijs. Hun e-mail adressen zijn R.de Groot@PR.UniMaas.NL, en C. van Laer@UB.UniMaas.NL.

11. Er is voorts geen onderscheid gemaakt tussen auteurs, bewerkers of redacteurs van de opgenomen woordenboeken.

12. Er zijn een aantal woordenboeken signaleerd die rekening houden met de Luxemburgse rechtstaal. Dit is niet aangeduid in de bibliografie. De reden daarvoor is dat het Luxemburgse rechtstelsel drie rechtstalen gebruikt: het Frans is weliswaar voorgeschreven voor de redactie van de wetgeving, maar in de rechtspleging zijn behalve het Frans ook nog het Duits en het Luxemburgs toegelaten. Het is niet duidelijk in welke gevallen de samensteller van het betreffende woordenboek zich hiervan bewust is geweest. Zie Loi du 24 février 1984 sur le régime des langues, art. 2 en art. 3. Deze wet is gebaseerd op art. 29 van de Luxemburgse Grondwet en is gepubliceerd in *Memorial A* 1984, pp. 196-197.

13. Registers op de vertaalsuggesties leveren geen extra landenaftkortingen op omdat registers slechts verwijzen naar ingangstermen.

14. Aftkortingen tussen de overige ingangstermen kunnen de praktische waarde van een woordenboek verhogen. Dit laat evenwel onverlet dat een pure aftorkingenlijst geen woordenboek is dat voor de bibliografie geselecteerd kon worden.

15. Bergenholtz, H.; Tarp, S. (eds.), *Manual of specialised lexicography*, Amsterdam/Philadelphia 1995, p. 53, p. 63, p. 183; G.R. de Groot, *Het vertalen van juridische informatie*, preadvies, Deventer 1996, p. 46, p. 51; Nielsen, S., *The bilingual LSP dictionary. Principles and practice for legal language*, Tübingen 1994, p. 112.

16. Cf. C.J.P. van Laer, *De vertaling van buitenlandse rechtstermen. De misère van vraag en aanbod?*, *De Juridische Bibliothecaris* 1987, (pp. 4-5) p. 4.

17. Cf. G.R. de Groot, *Het vertalen van juridische informatie*, preadvies, Deventer 1996, p. 46, p. 50-51.

18. Strikt genomen zijn zowel het Iers als het Engels rechtstalen van Ierland, maar de Ierse rechtstaal is de eerste officiële taal volgens art. 8 lid 1 van de Ierse grondwet.

19. Cf. G.R. de Groot, *Het vertalen van juridische informatie*, preadvies, Deventer 1996, p. 51.

20. A. Stepanikowska, *Stand, Probleme und Perspektiven der zweisprachigen juristischen Fachlexikographie*, Frankfurt am Main etc. 1998, p. 145.

21. R. Altamira, *Suggestions pour un plan de travail en vue de rédiger un vocabulaire juridique comparé des langues allemande, anglaise, espagnole, française et italienne*, *Actorum Academiae Universalis Jurisprudentiae Comparativae Vol. II Pars I*, 1934, pp. 237-239 p. 238.

Doeltaal (brontaal in kolom)

A	B	D	DK	E	F	FIN	GB	GR	I	IRL	NL	P	S
B	A	B	A	D	A	GB	A	D	A		D	A	D
F	D	DK	D	F	B		B	GB	B		F	D	E
GB	GB	E	E	GB	D		D		D			F	F
I	I	F	GB	NL	E		DK		F			GB	GB
P		GB			GB		E		GB				
		I			I		F						
		NL			NL		FIN						
		P			S		GR						
		S					I						
							NL						
							P						
							S						

Bibliografie van juridische woordenboeken

- GB↔E Alcaraz Varó, E. & Hughes, B.
Diccionario de términos jurídicos
Inglés-Español/Spanish-English
3.a edición revisada y aumentada
Barcelona 1998
XIII+706 p
ISBN 8434405121
bevat uitvoerige voorbeeldzinnen, maar geen bronvermeldingen. Het woordenboek wordt onvoorwaardelijk aanbevolen door I. Prüfer (Lebende Sprachen 1995, p. 41-42).
- GB→DK, S Anderson, R.J.B.
Anglo-Scandinavian Law Dictionary of
Legal Terms Used in Professional and
Commercial Practice
Oslo 1977
137 p
ISBN 8200023656
het geringe aantal ingangstermen is vaak toegelicht met tamelijk uitvoerige rechtsvergelijkende opmerkingen; bevat literatuurverwijzingen en oriënterende informatie over de rechterlijke organisatie in Engeland, Noorwegen, Zweden en Denemarken. De titel is te ruim want het woordenboek is beperkt tot het overeenkomstenrecht. Interessant is, dat uitdrukkelijk wordt aangegeven, of er voor een bepaalde brontaalterm in de doeltaalrechtssystemen een direct equivalent bestaat, dan wel een partieel equivalent. In geval van mogelijke aarzeling wordt 'compare' vermeld. Ook het ontbreken van een equivalent wordt uitdrukkelijk aangegeven.
- GB→P Andrade, P.G. & Saraiva, Á.D.
Dicionário jurídico
inglês-português
Porto 1991
242 p
ISBN 9729427445
lijst met vertaalsuggesties die regelmatig, maar niet systematisch, verwijst naar Portugese wetsartikelen.
- F→P Andrade, P.G. & Saraiva, Á.D.
Dicionário jurídico
francês-português
2.a edição revista e aumentada
Lisboa 1996
227 p
ISBN 9728198108
- D↔E Antolínez Quijano, C.
Fachwörterbuch für Recht und Verwaltung
Deutsch-Spanisch/Spanisch-Deutsch
2. neubearb. und erw. Auflage
Köln 1983
VI+427 p
ISBN 345219325x
woordenlijst.
- F↔GB Baleyte, J. et al.
Dictionnaire économique et juridique
français-anglais/anglais-français
4e édition
Paris 1995
667 p
ISBN 2275003185
bevat uitvoerige voorbeeldzinnen, maar geen bronvermeldingen.
- E→D Becher, H.J.
Wörterbuch der Rechts- und
Wirtschaftssprache
Vol 1: Spanisch-Deutsch
5. Auflage
München 1999
L+1420 p
ISBN 3406451616
woordenlijst zonder verwijzingen naar juridische bronnen. Voorbeeld van onnauwkeurigheid: 'heredero forzoso' wordt onder meer vertaald met 'Noterbe' ofschoon er een verschil is tussen de wettelijke erfgenaam in Spanje en die in Oostenrijk. Dit verschil geldt ook voor de vertaling 'Pflichtteilsberechtigter', naargelang deze term betrekking heeft op het Duitse of op het Zwitserse rechtssstelsel.
- D→E Becher, H.J.
Wörterbuch der Rechts- und
Wirtschaftssprache
Vol 2: Deutsch-Spanisch
5. Auflage
München 1999
XXX + 1282 p
ISBN 3406444423
woordenlijst zonder verwijzingen naar juridische bronnen.

- D→B,F, GB Becker, U.
Rechtswörterbuch für die gewerbliche Wirtschaft
Deutsch-Englisch-Französisch mit dreisprachigem Index
2. überarb. und stark erw. Auflage
Frankfurt am Main 1980
985 p
ISBN 3781920151
de woordenlijst is ingedeeld naar specifiek rechtsgebied zodat de termen een globale context wordt geboden. Sommige vertaalsuggesties zijn in voetnoten toegelicht. Dit gebeurt echter slechts incidenteel zonder dat daaraan duidelijke criteria aan ten grondslag liggen. De opzet van deze woordenlijst is dan ook verre van consequent.
- A,D→G B Beseler, D. von & Jacobs-Wüstefeld, B.
Law dictionary
Fachwörterbuch der anglo-amerikanischen Rechtssprache einschließlich wirtschaftlicher und politischer Begriffe
Vol 1: Deutsch-Englisch
4. neubearb. und erw. Auflage
Berlin 1991
XXIV+1916 p
ISBN 3110107163
uitgebreide woordenlijst met equivalente termen voor verschillende toepassingen; bevat veel afkortingen.
- GB→A, D Beseler, D. von & Jacobs-Wüstefeld, B.
Law dictionary
Fachwörterbuch der anglo-amerikanischen Rechtssprache einschließlich wirtschaftlicher und politischer Begriffe
Vol 2: Englisch-Deutsch
4. neubearb. und erw. Auflage
Berlin 1986
XXIII+1896 p
ISBN 3110104296
uitgebreide woordenlijst met equivalente termen voor verschillende toepassingen; bevat veel afkortingen.
- NL→D, F, GB Boele-Woelki, K. et al.
Nederlandse rechtsbegrippen vertaald: Frans-Engels-Duits
2e herz. druk
Den Haag 1998
XVIII+74 p
ISBN 9067041041
woordenlijst die standaardisatie van de vertaalsuggesties beoogt.
- S↔F Bouvier, M.
Svensk-fransk och fransk-svensk Juridisk ordbok
Stockholm 1988
292 p
ISBN 9175480689
- woordenlijst die weinig juridisch geijkte woorden bevat.
- D↔I Brandt, E. & Lori, V.
Grundwortschatz der Rechtssprache Deutsch-Italienisch/Italienisch-Deutsch
Neuwied 1997
X+393 p
ISBN 3472026243
de woordenlijst is ingedeeld naar specifiek rechtsgebied zodat de termen een globale context wordt geboden.
- B,F→GB Bridge, F.H.S.
The Council of Europe French-English legal dictionary
Strasbourg 1994
312 p
ISBN 9287124965
woordenlijst.
- GB→E Cabanellas de las Cuevas, G. & Hoague, E.C.
Butterworths Spanish/English legal dictionary
Vol 1: English-Spanish
Austin 1991
669 p
ISBN 0409256676
bevat veel vertaalsuggesties per ingangsterm, maar mist per variant een toelichting die een verantwoorde keuze mogelijk zou maken.
- E→GB Cabanellas de las Cuevas, G. & Hoague, E.C.
Butterworths Spanish/English legal dictionary
Vol 2: Spanish-English
Austin 1991
690 p
ISBN 0409256684
bevat veel vertaalsuggesties per ingangsterm, maar mist per variant een toelichting die een verantwoorde keuze mogelijk zou maken.
- E,F,GB Cano Rico, J.R.
Diccionario de derecho Español-Inglés-Francés
Madrid 1994
423 p
ISBN 8430924167
woordenlijst, waarbij de lijsten van Engelse en Franse ingangstermen kennelijk zijn gemaakt door omkering van de volstrekt ongemotiveerde vertaalsuggesties voor de Spaanse ingangstermen.
- GB→F Chaudesaigues-Deysine, A.E. & Dreuilhe, A.E.
Dictionnaire anglais-français et lexique français-anglais des termes politiques, juridiques et économiques
Paris 1978
354 p
ISBN 208200662x

woordenlijst met relatief weinig rechtstermen, zoals de titel al aangeeft; bevat antoniemen en verwijzingen naar alternatieve ingangstermen; de context wordt vaak verduidelijkt door voorbeelden.

P↔GB Chaves de Mello, M.
Dicionário jurídico
Português-Inglês-Português
6.a edição melhorada e ampliada
Lisboa 1994
512 p
ISBN -
woordenboek hoofdzakelijk bestemd voor de Amerikaanse markt; de Portugese toelichting bij de Engelse ingangstermen is aanmerkelijk korter dan de uitleg in omgekeerde richting.

GB→S Collin, P.H. et al.
English law dictionary
engelsk-svensk-engelsk
Stockholm 1989
340 p + supplement
ISBN 917113008x
woordenboek met register Zweeds/Engels; sommige Engelse ingangstermen zijn voorzien van een toelichting.

GB→D Collin, P.H. et al.
PONS-Fachwörterbuch Recht
Englisch-Deutsch/Deutsch-Englisch
Stuttgart 1998
2. neubearb. Auflage
471 p + Anhang
ISBN 3125179513
woordenboek met register Duits/Engels; bevat geen bronvermeldingen.

GB→F Conseil de l'Europe. Bureau de la Terminologie
Lexique Anglais-Français (principalement juridique)
Strasbourg 1993
463 p
ISBN 9287123136
woordenlijst.

I→A,D Conte, G. & Boss, H.
Wörterbuch der Rechts- und Wirtschaftssprache
Vol 1: Italienisch-Deutsch
4. neubearb. und erw. Auflage
München 1993
VII+485 p
ISBN 3406377289
ingangstermen met betekenisvarianten.

A,D→I Conte, G. & Boss, H.
Wörterbuch der Rechts- und Wirtschaftssprache
Vol 2: Deutsch-Italienisch
5. neubearb. und erw. Auflage

München 1995
VII+625 p
ISBN 3406391044
ingangstermen met betekenisvarianten.

B,F↔
GB Dahl, H.S.
Dahl's law dictionary
French to English/English to French
Buffalo N.Y. 1995
XXIII+851 p
ISBN 0899419194
woordenboek, hoofdzakelijk voor de Amerikaanse markt, met verwijzingen naar literatuur en wetboeken, maar met onevenwichtige lengte van de toelichting. Bevat vertaalde rechtsbronnen.

E↔GB Dahl, H.S.
Dahl's law dictionary
Spanish-English/English-Spanish
second edition
Buffalo N.Y. 1996
801 p
ISBN 1575880822
woordenboek, hoofdzakelijk voor de Amerikaanse markt, met verwijzingen naar literatuur en wetboeken, maar met onevenwichtige lengte van de toelichting. Bevat vertaalde rechtsbronnen.

GB↔
GR [Delicostopoulos, A.J.]
Δελικωστοπουλου, Α.Ι.
Λεξικο αγγλοεγγηνικο και
ελληνοαγγλικο νομικων
οικονομικων εμπορικων και
διοικητικων ορων [An English-Greek
and Greek-English dictionary of
law economic business and management
terms]
third edition
Athens [Αθήνα] 1995
245 p
ISBN -
ongemotiveerde woordenlijst.

GB→D Dietl, C.-E. et al.
Wörterbuch für Recht, Wirtschaft und Politik
mit erläuternden und rechtsvergleichenden
Kommentaren
Vol 1: Englisch-Deutsch einschließlich der
Besonderheiten des amerikanischen
Sprachgebrauchs
6. völlig neu bearb. und erw. Auflage
München 2000
LXIII+942 p
ISBN 3406441122
Engelse ingangstermen zijn regelmatig voorzien van een Duitse toelichting; het woordenboek maakt onderscheid tussen Britse en Amerikaanse rechtsbegrippen; eindnoten verwijzen naar wettelijke grondslag van rechtsbegrippen.

- D→GB Dietl, C.-E. et al.
Wörterbuch für Recht, Wirtschaft und Politik
mit Kommentaren in deutscher und
englischer Sprache
Vol 2: Deutsch-Englisch einschließlich der
Besonderheiten des amerikanischen
Sprachgebrauchs
4. völlig Neubearb. und erw. Auflage
München 1992
XXII+849 p
ISBN 3406366546
*Duitse ingangstermen zijn regelmatig
voorzien van een Engelse toelichting; het
woordenboek maakt onderscheid tussen
Britse en Amerikaanse rechtsbegrippen;
eindnoten verwijzen naar wettelijke
grondslag van rechtsbegrippen.*
- B,D,F,
GB,IRL,
NL Docte, E. le
Viertelig juridisch woordenboek
5e bew. en verm. druk
Antwerpen 1995
860 p
ISBN 9062154808
*woordenlijst met schema's van de
rechterlijke organisatie in de betreffende
staten.*
- B,D,E,F,
GB,IRL Docte, E. le
Viertelig juridisch woordenboek
2e bew. en verm. druk
Antwerpen 1995
854 p
ISBN 9062154816
*woordenlijst met schema's van de
rechterlijke organisatie in de betreffende
staten.*
- B,F↔G
B Doucet, M.
Legal and economic dictionary
French-English/English-French
Paris 1979
XI+769 p
ISBN 2856080111
*zeer gedetailleerde woordenlijst. Opmerkelijk
is dat vaak voor Canada geldende
vertalingen worden gegeven.*
- B,F→A,
D Doucet, M. & Fleck, K.E.W
Wörterbuch der Rechts- und
Wirtschaftssprache
Vol 1: Französisch-Deutsch
5. Neubearb. Auflage
München 1997
XXII+820 p
ISBN 3406417132
*zeer gedetailleerde woordenlijst met
afkortingenlijst.*
- A,D→B,
F Doucet, M. & Fleck, K.E.W
Wörterbuch der Rechts- und
Wirtschaftssprache
Vol 2: Deutsch-Französisch
5. erw. Auflage
München 1994
XV+766 p
ISBN 3406359957
*zeer gedetailleerde woordenlijst met
afkortingenlijst.*
- B,F↔D Dumey, R. & Plasa, W.
Dictionnaire juridique
français-allemand
édition revue et augmentée
Paris 1982
850 p
ISBN 2713300037
woordenlijst.
- GB↔P Durval de Noronha, G.
Dicionário Jurídico Noronha
Inglês-Português/Português-Inglês
2.a edição
Sao Paulo 1994
XXXIV+551 p
ISBN 8585548045
*woordenlijst met nadruk op Amerikaanse en
Braziliaanse rechtstermen; bevat uitgebreide
afkortingenlijst.*
- GB→D,
E,F Egbert, L.D. & Morales-Macedo, F.
Multilingual law dictionary
English-Français-Español-Deutsch
Alphen aan den Rijn 1978
XXII+551 p
ISBN 9028602674
*woordenlijst. Lijst met definities bevindt zich
in aanhangsel.*
- NL→GB End, A. van den
Juridisch Lexicon
Nederlands-Engels
Zeist 1995
778 p
ISBN 9073489067
woordenlijst met veel korte voorbeeldzinnen.
- GB→D,
E,F,I Epstein, R. et al.
Law and Commercial Dictionary in Five
Languages
English to German, Spanish, French, Italian
St. Paul, Minn. 1985
Vol 1: A-J
XVI+885 p
ISBN 031495502x
*Engelse ingangstermen worden gedefinieerd
of beschreven, met verwijzingen naar
literatuur en rechtspraak; de
vertaalsuggesties zijn niet toegelicht.
Oriëntatie op de VS.*
- GB→D,
E,F,I Epstein, R. et al.
Law and Commercial Dictionary in Five
Languages
English to German, Spanish, French, Italian
St. Paul, Minn. 1985
Vol 2: K-Z
XVI+899 p

- ISBN 031495502x
Engelse ingangstermen worden gedefinieerd of beschreven, met verwijzingen naar literatuur en rechtspraak; de vertaalsuggesties zijn niet toegelicht. Oriëntatie op de VS.
- GB→D, E, F, I Epstein, R. et al.
West's law and commercial dictionary inglese-italiano, francese, spagnolo, tedesco italiano-inglese
Bologna 1988
XIII+1842 p
ISBN 8808031500
inhoud is hetzelfde als die van Epstein (1985) met dien verstande dat een Italiaans register is toegevoegd. Ongeveer vier keer goedkoper dan Epstein (1985) in twee banden!
- FIN↔G Eriksson, J.
B Lakikielen perussanakirja
Helsinki 1995
IX+412 p
ISBN 9516407889
woordenlijst met aanduiding van rechtsgebied als context.
- F↔E Ferreras, J. & Zonana, G.
Dictionnaire juridique et économique Français-Espagnol/Espagnol-Français
Paris 1986
127 p
ISBN 2225805822
woordenlijst.
- D↔GB Flory, P. & Froschauer, B.
Grundwortschatz der Rechtssprache Deutsch-Englisch, Englisch-Deutsch
2. überarb. und erw. Auflage
Neuwied 1995
XIV+258 p
ISBN 347202335x
woordenlijst met hier en daar een korte toelichting; de (Duitse) toelichting wordt vooral op de Engelse begrippen gegeven; het beperkte aantal termen is zelfstandig geselecteerd voor het Duits als brontaal resp. als doeltaal; de woordenlijst is ingedeeld naar specifiek rechtsgebied zodat de termen een globale context wordt geboden.
- NL↔GB Foster, T.
Dutch legal terminology in English
Leiden 1999
116 p
ISBN 9074372198
volgens de inleiding (p. viii) geen juridisch woordenboek. De Nederlandstalige index verwijst naar vertaalsuggesties die zijn opgenomen in een Engelstalige context betreffende het Nederlandse recht, waarin de rechtstermen worden toegelicht. Incidenteel wordt aangegeven, dat een gebruikte term een neologisme is.
- GB→I Franchis, F. de
Dizionario giuridico
Vol 1: Inglese-Italiano
Milano 1984
XI+1545 p
ISBN 8814003165
de inleiding van 274 bladzijden heeft een bijna encyclopedische omvang; de begrippen zijn vaak toegelicht, onder meer met talrijke uitgebreide literatuurverwijzingen. Woordenboek met soms voor de vertaler overbodige informatie. Zie verder de recensie door R. David in de Revue internationale de droit comparé 1986, pp. 274-275.
- I→GB Franchis, F. de
Dizionario giuridico
Vol 2: Italiano-Inglese
Milano 1996
1467 p
ISBN 8814050015
bevat positieve recensies van volume 1; heeft een andere opzet dan volume 1.
- DK→D Gubba, W.
Dansk-tysk juridisk ordbog
3. udgave
København 1993
590 p
ISBN 8712024066
inleiding schetst karakteristieke trekken van en verschillen tussen het Duitse en Deense rechtstelsel; bevat voorbeeldzinnen maar bronvermeldingen ontbreken.
- A, D→DK Gubba, W.
Rechtswörterbuch Deutsch-Dänisch
3. udgave
København 1995
723 p
ISBN 8712028045
inleiding schetst karakteristieke trekken van en verschillen tussen het Duitse en Deense rechtstelsel; bevat voorbeeldzinnen maar bronvermeldingen ontbreken.
- F↔S Hellberg, O. Juridisk ordbok
fransk-svensk och svensk-fransk
med begreppsförklaringar
Stockholm 1983
102 p
ISBN 9118370322
hier en daar zijn ingangstermen voorzien van een summiere omschrijving; bijvoorbeeld 'le Conseil d'État' als 'Frankrikes högsta förvaltningsdomstol, som även har vissa konsultativa funktioner, t ex granskning av lagförslag'.
- E→DK Henriksen, T.
Juridisk ordbog
spansk-dansk
København 1991
440 p

ISBN 8712020850
bevat een vergelijkende schets van de hoofdlijnen van het Spaanse en Deense recht en een beknopte typering van diverse rechtsgebieden van genoemde rechtsstelsels; de lengte van de toelichting bij de ingangstermen varieert. Met beknopte literatuurlijst.

GB→A,
 B,D,F Herbst, R. & Readett, A.G.
 Wörterbuch der Handels-, Finanz- und
 Rechtssprache
 Vol 1: Englisch-Deutsch-Französisch
 4. neu bearb. und ergänzte Auflage
 Thun 1997
 1155 p
 ISBN 3859420143
*veel ingangstermen met veel verschillende
 vertaalsuggesties.*

D→F,
 GB Herbst, R. & Readett, A.G.
 Wörterbuch der Handels-, Finanz- und
 Rechtssprache
 Vol 2: Deutsch-Englisch-Französisch
 5. neu bearb. und ergänzte Auflage
 Thun 1998
 1293 p
 ISBN 3859420267
*veel ingangstermen met veel verschillende
 vertaalsuggesties.*

B,F→D,
 GB Herbst, R. & Readett, A.G.
 Wörterbuch der Handels-, Finanz- und
 Rechtssprache
 Vol 3: Französisch-Englisch-Deutsch
 2. neu bearb. und ergänzte Auflage
 Thun 1982
 958 p
 ISBN 3859420127
*veel ingangstermen met veel verschillende
 vertaalsuggesties.*

NL→F Hesseling, G.
 Juridisch woordenboek (Nederlands-Frans,
 met woordenlijst Frans-Nederlands)
 privaatrecht
 Antwerpen 1978
 XXII+513 p
 ISBN 9062150020
*ingangstermen en vertaalsuggesties worden
 toegelicht met citaten; de citaten in dit
 woordenboek gaan veelal vergezeld van een
 bronvermelding. Er is rekening gehouden met
 Belgische gebruikers. Goed, maar verouderd,
 daar het Franse en vooral het Nederlandse
 privaatrecht sinds het totstandkomen van dit
 woordenboek ingrijpend zijn gewijzigd.*

B,D,DK,
 F,GB,
 IRL Hjelmblink, S.
 Retsplejeordbog
 København 1991
 463 p
 ISBN 8716066464

dit woordenboek beperkt zich tot terminologie op het gebied van het procesrecht/ rechterlijke organisatie. De korte toelichting bij de ingangs-termen bevat verwijzingen naar wetboeken en enkele handboeken; het boek bevat diverse overzichten van begripsbomen in de Franse, Engelse en Duitse rechtsterminologie; ook zijn schema's van de rechterlijke organisatie in de betreffende staten opgenomen. De vertaalsuggesties in het Deens worden niet in een context geplaatst, terwijl ook overigens elke verwijzing ontbreekt naar wetteksten waarin deze termen voorkomen.

GB↔B,
 F Ingleton, R.D.
 Elsevier's dictionary of police and criminal
 law
 English-French and French-English
 Amsterdam 1992
 592 p
 ISBN 0444891021
*woordenlijst. Er is vaker een Engelstalige
 toelichting bij de Franstalige ingangstermen
 dan andersom.*

D→F Internationales Institut für Rechts- und
 Verwaltungssprache
 Zivilprozeß
 Deutsch-Französisch
 Köln 1982
 108 p
 ISBN 3452192687
*de tweetalige inleiding attendeert op
 verschillen tussen de behandelde
 rechtsstelsels; het woorden-boek is
 systematisch ingedeeld waarbij de begrip-pen
 centraal staan. Met gradaties van equivalen-
 tie en met verwijzingen naar wetsartikelen.
 'Ein Musterbeispiel für ein gelungenes
 Zusammenspiel von Rechtsvergleichung und
 Terminologie-vergleich' volgens R. Arntz
 (Rechtsvergleichung und Kontrastive
 Terminologiearbeit, in: P. Sandrini,
 Übersetzen von Rechtstexten, Tübingen 1999
 (pp. 185-201) pp. 188).*

D→F Internationales Institut für Rechts- und
 Verwaltungssprache
 Strafprozeß
 Deutsch-Französisch
 Köln 1985
 150 p
 ISBN 3452203239
*de tweetalige inleiding attendeert op
 verschillen tussen de behandelde
 rechtsstelsels; het woordenboek is
 systematisch ingedeeld waarbij de begrippen
 centraal staan. Met gradaties van
 equivalentie en met verwijzingen naar
 wetsartikelen. 'Ein Musterbeispiel für ein
 gelungenes Zusammenspiel von
 Rechtsvergleichung und
 Terminologievergleich' volgens R. Arntz*

(Rechtsvergleichung und Kontrastive Terminologiearbeit, in: P. Sandrini, Übersetzen von Rechtstexten, Tübingen 1999 (pp. 185-201) pp. 188).

diverse termen uit het Engelse rechtstelsel worden tweetalig toegelicht. Op meerdere plaatsen wordt gewaarschuwd met 'faux ami'. Bronverwijzingen ontbreken vrijwel geheel.

D→F Internationales Institut für Rechts- und Verwaltungssprache
Verwaltungsrecht und Verwaltungsprozeßrecht
Deutsch-Französisch
Köln 1985
107 p
ISBN 3452206920
de tweetalige inleiding attendeert op verschillen tussen de behandelde rechtstelsels; het woordenboek is systematisch ingedeeld waarbij de begrippen centraal staan. Met gradaties van equivalentie en met verwijzingen naar wetsartikelen. 'Ein Musterbeispiel für ein gelungenes Zusammenspiel von Rechtsvergleichung und Terminologievergleich' volgens R. Arntz (Rechtsvergleichung und Kontrastive Terminologiearbeit, in: P. Sandrini, Übersetzen von Rechtstexten, Tübingen 1999 (pp. 185-201) p. 188).

D→GR [Kaisis, A.G.] Καϊσις, ΑΘ.Γ.
Γερμανοελληνικο λεξικο νομικης ορολογιας [Deutsch-Griechisches Rechtswörterbuch]
Vol 1: A-K
Θεσσαλονικη 1995
XXV+1038 p
ISBN 9603011959 *de toelichting op een ingangsterm bevat soms verwijzingen naar Duitse wetboeken. Bij de vertaalsuggesties wordt met enige regelmaat verwezen naar Griekse wetten. Sporadisch wordt gerefereerd aan handboeken. Het woordenboek bevat een zeer uitvoerige lijst van Duitstalige, respectievelijk Griekstalige literatuur. De samenstelling van de lijsten is nogal willekeurig.*

P→A,D Jayme, E. et al.
Wörterbuch der Rechts- und Wirtschaftssprache
Vol 1: Portugiesisch-Deutsch
München 1994
XII+489 p
ISBN 3406339786
woordenboek zonder bronvermeldingen.

GB↔E Kaplan, S.M.
Wiley's English-Spanish, Spanish-English Legal Dictionary
second edition
New York 1997
XVII+646 p
ISBN 047116111x
woordenlijst hoofdzakelijk gericht op Amerikaanse rechtstelsels.

A,D→P Jayme, E. et al.
Wörterbuch der Rechts- und Wirtschaftssprache
Vol 2: Deutsch-Portugiesisch
München 1990
L+541 p
ISBN 3406339794
woordenboek zonder bronvermeldingen. Volgens M. Nunes (Lebende Sprachen 1993, pp. 36-38) bevat de uitvoerige afkortingenlijst meer gebreken dan de overige vertaalsuggesties.

D↔GB Köbler, G. & Schusterschitz, G.
Rechtsenglisch
deutsch-englisches und englisch-deutsches Rechtswörterbuch für jedermann
2. überarb. Auflage
München 1997
XXIV+287 p
ISBN 3800621932
woordenlijst met literatuurverwijzingen; bevat informatieve inleiding omtrent rechtsgebieden en opleidingen tot jurist.

FIN→
GB Joutsen, M.
Lakikielen sanakirja
suomi-englanti
toinen, tarkastettu ja laajennettu laitos
Porvoo 1995
620 p
ISBN 9510203904
woordenlijst.

D↔F Köbler, G. & Winkler, P.
Rechtsfranzösisch
deutsch-französisches und
französisch-deutsches Rechtswörterbuch für jedermann
2. überarb. Auflage
München 1998
XXIII+344 p
ISBN 3800623951
woordenlijst met literatuurverwijzingen; bevat informatieve inleiding omtrent rechtsgebieden en opleidingen tot jurist.

GB→F Kahn-Paycha, D.
Lexique d'anglais juridique
Paris 1993
190 p
ISBN 272989327x

D↔I Köbler, G. et al.
Rechtsitalienisch
deutsch-italienisches und
italienisch-deutsches Rechtswörterbuch für jedermann

- München 1996
XIX+237 p
ISBN 3800621479
woordenlijst met literatuurverwijzingen; bevat informatieve inleiding omtrent rechtsgebieden en opleidingen tot jurist. Zie evenwel de volgende kritiek: 'Bedenklich ist auch das Grundkonzept dieses Werkes, nämlich die Annahme, daß eine Entsprechung zwischen deutschen und italienischen Rechtstermini immer vorhanden sei' (S. Giuliani, Zum Präzisionsgrad der juristischen Übersetzung, in: P. Sandrini, Übersetzen von Rechtstexten, Tübingen 1999 (pp. 229-241) p. 237).
- D↔E Köbler, G. & Hohenauer, M.
Rechtsspanisch
deutsch-spanisches und spanisch-deutsches
Rechtswörterbuch für jedermann
München 1997
XVI+326 p
ISBN 3800622270
woordenlijst met literatuurverwijzingen; bevat informatieve inleiding omtrent rechtsgebieden en opleidingen tot jurist.
- GB↔E Lacasa Navarro, R. et al. Diccionario de
derecho, economía y política
Inglés-Español/Español-Inglés
2.a edición
Madrid 1986
763 p
ISBN 847130306x
woordenlijst.
- NL→D Langendorf, H. & Stein, P.A.
Wörterbuch der deutschen und
niederländischen Rechtssprache
Vol 1: Niederländisch-Deutsch
München 1976
365 p
ISBN 3406066720
woordenlijst. Verouderd.
- F→D, GB Lerat, P. & J.-L. Souriaux
Dictionnaire juridique. Terminologie du
contrat avec des équivalents en anglais et en
allemand
Paris 1994
239 p
ISBN 2853192571
de opzet van het woordenboek wordt verantwoord in de inleiding. De uitgangsdefinitie wordt gegeven in de brontaal. Met enige regelmaat wordt verwezen naar wetbepalingen, in de regel echter naar andere woordenboeken en naar een juridische databank als Eurodicautom. De vermelding van andere woordenboeken als bron van een vertaalsuggestie siert de intellectuele eerlijkheid van de samenstellers.
- De controleerbaarheid van de vertaalsuggesties is echter gecompliceerd. Derhalve minder bruikbaar.*
- D,F,GB Lindbergh, E.
International Law Dictionary
Deventer 1993
VIII+439 p
ISBN 9065446974
bevat geïnverteerde woordenlijsten.
- D,F,GB Lindbergh, E.
Internationales Rechtswörterbuch
Neuwied 1993
VIII+439 p
ISBN 3472015551
bevat geïnverteerde woordenlijsten; ondanks de afwijkende titel is de inhoud identiek aan de 'International Law Dictionary' van Lindbergh.
- S→GB Martinger, S.
Juridik ordbok
Svensk-engelsk fackordbok
2 uppl.
Stockholm 1991
99 p
ISBN 9138500450
woordenlijst.
- GB→I Mastellone, L.
Legal and commercial dictionary
English-Italian
Sydney 1980
IX+173 p
ISBN 0409300217
woordenlijst.
- F↔E Merlin Walch, O.
Dictionnaire juridique
français-espagnol/espagnol-francés
4e édition
Paris 1998
XVIII+1150 p
ISBN 2275016805
bevat uitvoerige voorbeeldzinnen, maar geen bronvermeldingen. Met overzichtskaarten in het middenstuk (=Annexe:p. MI-MXX).
- GB↔E Muñiz Castro, E.-G. et al.
Diccionario terminológico de derecho
Inglés-Español/Español-Inglés
Madrid 1992
613 p
ISBN 8476951086
woordenlijst. Slordig en onjuist is op twee plaatsen (p. 271, p. 410): 'subjective law' (in plaats van 'subjective right') als equivalent voor 'Derecho subjetivo'.
- GB→DK Nielsen, S.
Engelsk-dansk juridisk basisordbog
København 1993
123 p

- ISBN 8716111664
*woordenlijst met korte voorbeeldzinnen
 maar zonder literatuurverwijzingen; bevat
 korte uiteenzetting van de rechterlijke
 organisatie in Engeland en Denemarken.*
- NL→E Oosterveld-Egas Repáraz, M.C. et al.
 Juridisch woordenboek Nederlands-Spaans,
 met register
 Spaans-Nederlands
 Apeldoorn 1990
 XXXI+371 p
 ISBN 9062152716
*uitstekend en voorbeeldig woordenboek.
 Bevat een combinatie van vertaling en
 verklaring, context en bronvermelding. De
 vertaalsuggesties Nederlands-Spaans zijn
 zonder meer wetenschappelijk verantwoord.
 Zie de lovende recensie van G.R. de Groot
 'Een nieuw tweetalig juridisch woordenboek'
 (De Juridische Bibliothecaris 1990, pp. 21-
 27; Van Taal tot taal 1991, pp. 3-14).*
- DK→GB Pals Frandsen, H.
 Juridisk ordbog
 dansk-engelsk
 København 1996
 XI+207 p
 ISBN 8712020257
*bij elke term wordt een indicatie gegeven van
 het rechtsgebied waarbinnen die term een
 functie vervult. Voorbeeldzinnen zijn, zij het
 niet consequent, toegevoegd; verwijzingen
 ontbreken. Uitvoerige woordenlijst.*
- GB→DK Pals Frandsen, H.
 Juridisk ordbog
 engelsk-dansk
 2. udgave
 København 1996
 XI+216 p
 ISBN 8712029955
*bij elke term wordt een indicatie gegeven van
 het rechtsgebied waarbinnen die term een
 functie vervult. Voorbeeldzinnen zijn, zij het
 niet consequent, toegevoegd; verwijzingen
 ontbreken. Uitvoerige woordenlijst.*
- S↔D Parsenow, G.
 Fachwörterbuch für Recht und Wirtschaft
 Schwedisch-Deutsch/Deutsch-Schwedisch
 2. neubearb. und erw. Auflage
 Köln 1985
 XVI+500 p
 ISBN 3452200531
*woordenlijst. Volgens K. Rossenbeck
 (Lexicographica 1989, pp. 227-240) had dit
 boek nooit in druk mogen verschijnen; het
 zou zo snel mogelijk als oud papier
 vernietigd moeten worden: eigen bedenksels
 worden als vaktermen opgevoerd en de
 omkering van de ingangstermen is naïef.*
- D→F Potonnier, G.E. & Potonnier, B.
 Wörterbuch für Wirtschaft, Recht und Handel
 Vol 1: Deutsch-Französisch
 3. völlig neu bearb. und erw. Auflage
 Wiesbaden 1997
 XVII+1685 p
 ISBN 3870971673
*woordenlijst met hier en daar verwijzingen
 naar wetsartikelen.*
- F→D Potonnier, G.E. & Potonnier, B.
 Wörterbuch für Wirtschaft, Recht und Handel
 Vol 2: Französisch-Deutsch
 2. völlig neu bearb. und erw. Auflage
 Wiesbaden 1990
 XVIII+1678 p
 ISBN 3870971126
*woordenlijst met hier en daar verwijzingen
 naar wetsartikelen.*
- E↔GB Ramos Bossini, F. & Gleeson, M.
 Diccionario bilingüe de terminología jurídica
 Inglés-Español/Español-Inglés
 segunda edición
 Madrid 1998
 XXVII+554 p
 ISBN 8448120604
*de Engelse ingangstermen worden met grote
 regelmaat – soms zelfs uitvoerig – uitgelegd
 in het Spaans; in de tweede helft van het boek
 worden de Spaanse ingangstermen uitgelegd
 in het Engels. De vertaalsuggesties zijn
 echter niet van citaten of referenties
 voorzien.*
- GB→D Romain, A. & Bader, H.A.
 Wörterbuch der Rechts- und
 Wirtschaftssprache
 Vol 1: Englisch-Deutsch
 4. neubearb. Auflage
 München 1989
 VII+854 p
 ISBN 3406334784
woordenlijst.
- D→GB Romain, A. et al.
 Wörterbuch der Rechts- und
 Wirtschaftssprache
 Vol 2: Deutsch-Englisch
 3. neubearb. Auflage
 München 1994
 938 p
 ISBN 3406358365
woordenlijst.
- D↔E Rothe, M.
 Rechtswörterbuch
 Deutsch-Spanisch/Spanisch-Deutsch
 Neuwied 1996
 XXVIII+829 p
 ISBN 3472020954
*verwijst redelijk vaak naar wetsartikelen,
 zowel voor de ingangstermen als voor de
 vertaalsuggesties, maar consequent gebeurt*

- zulks niet. Met een zeer uitvoerig vergelijkend deel omtrent de rechterlijke organisatie in Duitsland en Spanje; bevat een afzonderlijk deel met afkortingen.*
- GB→A,
D Salízites, H.-J.
Lexikon der englischen Wirtschafts- und
Rechtssprache
Vol 1: Englisch-Deutsch
München 1994
X+370 p
ISBN 3486227106
*met afkortingenlijst; onevenwichtige
verdeling van verwijzingen naar bronnen.*
- A,D→
GB Salízites, H.-J.
Lexikon der englischen Wirtschafts- und
Rechtssprache
Vol 2: Deutsch-Englisch
München 1994
X+407 p
ISBN 3486227157
*met afkortingenlijst; onevenwichtige
verdeling van verwijzingen naar bronnen.*
- D→NL Scheer, M.K. & Rüter-Ehlermann, A.L.
Wörterbuch der deutschen und
niederländischen Rechtssprache
Vol 2: Deutsch-Niederländisch
München 1989
426 p
ISBN 3406066739
woordenlijst.
- D→P Silveira Ramos, F.
Dicionário Jurídico
alemão-português
Coimbra 1995
527 p
ISBN 9724008282
*woordenlijst met afkortingen als
ingangstermen.*
- E↔GB Solís, G. et al.
West's Spanish-English, English-Spanish
Law Dictionary
St. Paul, Minn. 1992
IX+747 p
ISBN 0314008462
*woordenlijst met korte definities. In het
voorwoord (p. V) onder meer: 'The
dictionary is organized alphabetically' (sic).*
- GB→
FIN Soukka, P.
English-Finnish law dictionary
Helsinki 1976
XI+274 p
ISBN 951906849x
woordenlijst.
- D→P Sousa, A.F. de
Dicionário jurídico, político e económico
Vol 1: Alemão-português
Lisboa 1994
- 1233 p
ISBN 9728072279
woordenlijst.
- E→S Svahnström, S.B.
Spansk-svensk juridisk och ekonomisk
ordbok
Kristianstad 1997
232 p
ISBN 9139002578
ongemotiveerde woordenlijst.
- I↔B,F Tortora, G.
Dizionario giuridico
italiano-francese/francese-italiano
3 edizione
Milano 1994
XVIII+867 p
ISBN 8814045755
*vertalingen, bijvoorbeeld 'tribunale', zijn
omgekeerd. Slechte woordenlijst. Volgens de
recensie door G. Rouhette (Revue
internationale de droit comparé 1991, p. 958)
'très éloigné du 'Dizionario giuridico' (...) de
F. de Franchis'.*
- D↔F Toulouse, C.
Dictionnaire commerce, droit et vie sociale
allemand-français/français-allemand
Paris 1994
VI+454 p
ISBN 3928952072
*woordenlijst met veel niet-juridische termen,
zoals de titel al aangeeft.*
- GB↔
GR Tragakis, G. [Τραγάκης Γ.] et al.
An English-Greek and Greek-English
dictionary of law terms [Αγγλοελληνικο
& Ελληνοαγγλικό λεξικό νομικών
ορων]
Athens [Αθήνα] 1986
476 p
ISBN -
woordenlijst met enkele voorbeeldzinnen.
- A,D→I Troike Strambaci, H. & Helffrich Mariani, E.
Wörterbuch für Recht und Wirtschaft
Vol 1: Deutsch-Italienisch
seconda edizione
Milano 1997
X+1538 p
ISBN 8814044953
*uitgebreide woordenlijst met een uitvoerige
afkortingenlijst.*
- I→A,D Troike Strambaci, H. & Helffrich Mariani, E.
Wörterbuch für Recht und Wirtschaft
Vol 2: Italienisch-Deutsch
seconda edizione
Milano 1999
X+1385 p
ISBN 8814061750

uitgebreide woordenlijst met een uitvoerige afkortingenlijst. Veel vertalende termen bij één ingang, bijvoorbeeld 'tribunale', maar zonder toelichting voor een verantwoorde keuze uit de geboden vertaalmogelijkheden.

- E,F,GB United Nations Office at Geneva. Languages service
Law terminology in English, French and Spanish
Vol 1: A-H, XXXIII+560 p; Vol 2: I-Z, 622 p (pp.561-1183)
Geneva 1990
woordenlijst die regelmatig, maar niet systematisch, verwijst naar wetsartikelen. De wetsartikelen betreffen een groot aantal verschillende rechtsstelsels. Vanwege de opzet die onvolledig en te breed is, is de

woordenlijst minder geschikt voor vertalingen die zijn beperkt tot twee rechtsstelsels.

- F→NL Velden, F.J.A. van der
Beknopt juridisch woordenboek
Frans-Nederlands
Deventer 1977
VIII+140 p
ISBN 9026809751
woordenlijst. Deels verouderd.
- F↔D Villar, C.
Glossaire juridique français-allemand
Bordeaux 1997
124 p
ISBN 2904825797
woordenlijst in zakformaat.

Matrixingang op de bibliografie van juridische woordenboeken

Oostenrijks (A) als doeltaal

- B→A Doucet, M. & Fleck, K.E.W.
F→A Doucet, M. & Fleck, K.E.W.
GB→A Beseler, D. von & Jacobs-Wüstefeld, B.
Herbst, R. & Readett, A.G.
Salízites, H.-J.
I→A Conte, G. & Boss, H.
Troike Strambaci, H. & Helffrich Mariani, E.
P→A Jayme, E. et al.

Belgisch (B) als doeltaal

- A→B Doucet, M. & Fleck, K.E.W.
D→B Becker, U.
Doucet, M. & Fleck, K.E.W.
Dumey, R. & Plasa, W.
GB→B Dahl, H.S.
Doucet, M.
Herbst, R. & Readett, A.G.
Ingleton, R.D.
I→B Tortora, G.

Duits (D) als doeltaal

- B→D Doucet, M. & Fleck, K.E.W.
Dumey, R. & Plasa, W.
Herbst, R. & Readett, A.G.
DK→D Gubba, W.
E→D Antolínez Quijano, C.
Becher, H.J.
Köbler, G. & Hohenauer, M.
Rothe, M.
F→D Doucet, M. & Fleck, K.E.W.
Dumey, R. & Plasa, W.
Herbst, R. & Readett, A.G.
Köbler, G. & Winkler, P.
Lerat, P. & J.-L. Sourieux
Potonnier, G.E. & Potonnier, B.
Toulouse, C.
Villar, C.
GB→D Beseler, D. von & Jacobs-Wüstefeld, B.

- Collin, P.H. et al.
Dietl, C.-E. et al.
Egbert, L.D. & Morales-Macedo, F.
Epstein, R. et al.
Flory, P. & Froschauer, B.
Herbst, R. & Readett, A.G.
Köbler, G. & Schusterschitz, G.
Romain, A. & Bader, H.A.
Salízites, H.-J.
I→D Brandt, E. & Lori, V.
Conte, G. & Boss, H.
Köbler, G. et al.
Troike Strambaci, H. & Helffrich Mariani, E.
NL→D Boele-Woelki, K. et al.
Langendorf, H. & Stein, P.A.
P→D Jayme, E. et al.
S→D Parsenow, G.

Deens (DK) als doeltaal

- A→DK Gubba, W.
D→DK Gubba, W.
E→DK Henriksen, T.
GB→DK Anderson, R.J.B.
Nielsen, S.
Pals Frandsen, H.

Spaans (E) als doeltaal

- D→E Antolínez Quijano, C.
Becher, H.J.
Köbler, G. & Hohenauer, M.
Rothe, M.
F→E Ferreras, J. & Zonana, G.
Merlin Walch, O.
GB→E Alcaraz Varó, E. & Hughes, B.
Cabanellas de las Cuevas, G. & Hoague, E.
C.
Dahl, H.S.
Egbert, L.D. & Morales-Macedo, F.
Epstein, R. et al.

- Kaplan, S.M.
Lacasa Navarro, R. et al.
Muñiz Castro, E.-G. et al.
Ramos Bossini, F. & Gleeson, M.
Solís, G. et al.
NL→E Oosterveld-Egas Repáraz, M.C. et al.
- Frans (F) als doeltaal*
A→F Doucet, M. & Fleck, K.E.W.
D→F Becker, U.
Doucet, M. & Fleck, K.E.W.
Dumey, R. & Plasa, W.
Herbst, R. & Readett, A.G.
Internationales Institut für Rechts- und Verwaltungssprache
Köbler, G. & Winkler, P.
Potonnier, G.E. & Potonnier, B.
Toulouse, C.
Villar, C.
E→F Ferreras, J. & Zonana, G.
Merlin Walch, O.
GB→F Baleyte, J. et al.
Chaudesaigues-Deysine, A.E. & Dreuilhe, A.E.
Conseil de l'Europe. Bureau de la Terminologie
Dahl, H.S.
Doucet, M.
Egbert, L.D. & Morales-Macedo, F.
Epstein, R. et al.
Herbst, R. & Readett, A.G.
Ingleton, R.D.
Kahn-Paycha, D.
I→F Tortora, G.
NL→F Boele-Woelki, K. et al.
Hesseling, G.
S→F Bouvier, M.
Hellberg, O.
- Fins (FIN) als doeltaal*
GB→FIN Eriksson, J.
Soukka, P.
- Engels (GB) als doeltaal*
A→GB Beseler, D. von & Jacobs-Wüstefeld, B.
Salízites, H.-J.
B→GB Bridge, F.H.S.
Dahl, H.S.
Doucet, M.
Herbst, R. & Readett, A.G.
Ingleton, R.D.
D→GB Becker, U.
Beseler, D. von & Jacobs-Wüstefeld, B.
Dietl, C.-E. et al.
Flory, P. & Froschauer, B.
Herbst, R. & Readett, A.G.
Köbler, G. & Schusterschitz, G.
Romain, A. & Bader, H.A.
Salízites, H.-J.
DK→GB Pals Frandsen, H.
E→GB Alcaraz Varó, E. & Hughes, B.
Cabanellas de las Cuevas, G. & Hoague, E.C.
Dahl, H.S.
Kaplan, S.M.
- Lacasa Navarro, R. et al.
Muñiz Castro, E.-G. et al.
Ramos Bossini, F. & Gleeson, M.
Solís, G. et al.
F→GB Baleyte, J. et al.
Bridge, F.H.S.
Dahl, H.S.
Doucet, M.
Herbst, R. & Readett, A.G.
Ingleton, R.D.
Lerat, P. & J.-L. Sourieux
FIN→GB Eriksson, J.
Joutsen, M.
GR→GB Delicostopoulos, A.J.
Tragakis, G.
I→GB Franchis, F. de
NL→GB Boele-Woelki, K. et al.
End, A. van den
Foster, T.
P→GB Chaves de Mello, M.
Durval de Noronha, G.
S→GB Martinger, S.
- Grieks (GR) als doeltaal*
D→GR Kaisis, A.G.
GB→GR Delicostopoulos, A.J.
Tragakis, G.
- Italiaans (I) als doeltaal*
A→I Conte, G. & Boss, H.
Troike Strambaci, H. & Helffrich Mariani, E.
B→I Tortora, G.
D→I Brandt, E. & Lori, V.
Conte, G. & Boss, H.
Köbler, G. et al.
Troike Strambaci, H. & Helffrich Mariani, E.
F→I Tortora, G.
GB→I Epstein, R. et al.
Franchis, F. de
Mastellone, L.
- Nederlands (NL) als doeltaal*
D→NL Scheer, M.K. & Rüter-Ehlmann, A.L.
F→NL Velden, F.J.A. van der
GB→NL Foster, T.
- Portugees (P) als doeltaal*
A→P Jayme, E. et al.
D→P Jayme, E. et al.
Silveira Ramos, F.
Sousa, A.F. de
F→P Andrade, P.G. & Saraiva, Á.D.
GB→P Andrade, P.G. & Saraiva, Á.D.
Chaves de Mello, M.
Durval de Noronha, G.
- Zweeds (S) als doeltaal*
D→S Parsenow, G.
E→S Svahnström, S.B.
F→S Bouvier, M.
Hellberg, O.
GB→S Anderson, R.J.B.
Collin, P.H. et al.